

Tullstorps kyrka

Lunds stift

Fasad mot sydöst.

Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning

KRISTINA SIMONSSON, 2019-04-02

jais
arkitekter

Svenska kyrkan
LUNDS STIFT

Tullstorps kyrka

Källstorps församling, Skytts kontrakt, Lunds stift, Tullstorps socken, Trelleborg
Tullstorp 19:1, Trelleborgs kommun, Skåne län, Skåne

Beskrivning och historik

Kyrkomiljön

Från sydväst. Flygfoto:Pär-Martin Hedberg.

Tullstorp ligger på Söderslätt i södra Skåne, mellan Trelleborg och Ystad. Tullstorp socken består av byarna Tullstorp, Stora Beddinge och fiskeläget Skateholm. Efterledet -torp anses härstamma från vikingatid eller tidig medeltid. Det har betydelsen nybygge och förledet är ett mansnamn.

Slättbygden har Sveriges bästa åkerjord. De goda förutsättningarna för odling gjorde redan under förhistorisk tid området attraktivt. Kring 1000-talet, efter befolkningsökning och förbättringar inom jordbruket, skedde en omfattande bybildning. Under 1100-talet bildades socknarna och flera romanska kyrkor byggdes i området, ibland ersatte de en träkyrka. Socknarna var små och kyrkorna ligger tätt, vilket tyder på stor befolkning.

På en karta från 1765 över Tullstorp låg några gårdar samlade kring kyrkan i mitten. Byn fortsatte i en utsträckt U-form med gårdar.

Odlingsmarken var indelad i en mängd smala tegar. Denna struktur behölls fram till enskiftet i början av 1800-talet då landskapet omvandlades. Jorden sammanfördes i större enheter och gårdar flyttades från bykärnan.

400 meter nordöst om kyrkan finns en bronsåldershöj på en höjd. Den är den högst belägna bronsåldershögen på Söderslätt med vid utsikt över landskapet. Under 1700-1800-talet användes den som galgbacke. Den sista avrättningen skedde 1848.

Tullstorp omges av böljande jordbruksmark. Den lilla byn består av ett par gårdar och några gathus längs vägen. Norr om kyrkogården ligger före detta prästgården med prästgårdsparken. Väster om kyrkan går byvägen och åt söder och öster finns jordbruksfält.

Kyrkobyggnaden

Den nuvarande kyrkan från 1848 hade en medeltida föregångare.

Kyrkan från 1100-talet bestod av långhus, kor och absid. Under senmedeltiden byggdes ett vapenhus framför södra ingången och en klockstapel uppfördes på kyrkogården. Långhuset var valvslaget med sex ribbvalv fördelade på två skepp. En mittpelare fanns i västra delen men saknades i östra delen vilket förmodligen orsakade sprickbildningar i murarna.

Befolkningen ökade mycket under 1800-talet. Kyrkan var i dåligt skick och för liten konstaterades vid biskopsvisitationen 1837. Brunius dokumenterade den gamla kyrkan och fick uppdraget att rita en ny. Många diskussioner följde om platsen för den nya kyrkan. De boende i Stora Beddinge tyckte kyrkan skulle placeras närmre deras by men till slut bestämdes att kyrkan skulle placeras på samma plats som den gamla.

Nya kyrkan byggdes 1847-48, efter ritningar av Carl Georg Brunius (1793-1869) och uppfördes av byggmästare Magnus Cederholm, som var ofta anlita av Brunius. Brunius var mångbegåvad och bland annat domkyrkoarkitekt, professor i grekiska, kyrkoherde, konsthistoriker och debattör. Han dominerade kyrkobyggandet under mitten av 1800-talet i Skåne. Han ritade fem helt "egna" nya kyrkor och gjorde om ett 60-tal. Brunius förespråkade medeltidsstilen och gick på tvärs mot den förhärskande nyklassicismen som Överintendentsämbetet förespråkade. Denna statliga myndighet hade ansvaret för utformningen av nya kyrkor, men Brunius tog inte alltför stor hänsyn till dem. Brunius studerade äldre tegelbyggnaders valvslagningsteknik och återupprättade hantverkskunskapen med att slå valv. Brunius ritade även den närbelägna Källstorps kyrka.

Kyrkan byggdes av oputsat tegel med planform som ett grekiskt kors med fyra lika

stora armar och över korsmitten reste sig ett centraltorn. Brunius utgick från cirkeln och kvadraten för både planens och sektionens form och proportioner. Fönstren var av trä med blyinfattade rutor. Kyrkan valvslogs och på golvet lades tegel. Bänkinredningen var sluten. Ett stort altarkors stod på altaret och ett dekorativt altarskrank målat i ekådring avskärmade sakristian i öster.

Kyrkan har flera gånger reparerats, nedan följer ett urval från underhållsplanen.
1854 tillkom orgeln och läktaren byggdes.

1889 byggdes norr om norra korsarmen ett pannrum med koleldad panna för varmluftsuppvärmning.

1892 genomfördes en omfattande inre renovering efter ritningar av arkitekt Henrik Sjöström. Han var elev till Helgo Zettervall och övertog senare hans verksamhet. Tegelgolvet byttes till cementplattor, så kallade Victoriaplattor. Ny inredning i ådringsmålad nygotik tillkom. Altare, altarring, altaruppsats, samt altarskrank förnyades. Den nya inredningen ansluter i stil till predikstolen av Brunius. Den slutna bänkinredningen byttes till öppna bänkar. Predikstolen renoverades. Ny läktarbarriär uppfördes med nya pelare under. Ny vägg byggdes mellan vapenhus och kyrkorum. En ny ytterdörr togs upp i södra korsarmen. Träfönstren byttes till gjutjärnsfönster.

Kyrkan har senare bytt värmesystem, fått el, kalkats och målats om invändigt. Den ekådrade inredningen bättringsmålades och sanerats från skadedjursangrepp.

1992 byttes 400 tegelstenar i fasaden till maskinslaget tegel. Torntaket belades med plastisolbelagd zinkplåt och takavvattningen förnyades.

2002 genomfördes en yttre och inre renovering med bland annat omfogning av tegel, målning, byte av ljudluckor.

2018 gjordes en inre renovering med putslagning, kalkavfärgning och utbyte av elen.

Exteriör

Kyrkan från 1848 har planformen av ett grekiskt kors uppbyggd av fem kvadratiska travéer. Den östra korsarmen avslutas med en tresidig absid för sakristia. Den västra korsarmen har ett markerat entréparti med portal och trapptorn. Över korsmitten reser sig ett åttasidigt torn. Tegelfasaden artikuleras av en mängd blinderingar, friser och strävpelare.

Väggarna är murade som tjocka skalmurar av tegel med fyllning däremellan av natursten och kalk. Teglet är handslaget, murat i kryssförband och med varierande olika rödbruna toner. Vissa dekorationer är murade med formtegel. Muren avslutas uppåt med en rundbågsfris och tvåspråkig gesims. Rundbågarna överlappar varandra och bildar smalare spetsbågar. Kyrkan har en slätputsad sockel. Strävpelarna i

korsarmarnas hörn är avtäckta med kalkstensskivor. Korsarmarnas gavelrösten är dekorerade med blinderingar och rundbågsfriser. I gavelröset mot väster finns en blindering i form av ett klöverbladskors.

Fönsteromfattningarna är mestadels stora rundbågiga med två tegelsprång. En murad mittpost av tegel delar fönstret i två smala rundbågiga öppningar. Gjutjärnsfönstren har dekorativa diagonala spröjsar och fyrpass. Glaset är färgat gult i ytterkanterna och övrigt är klarglas. Solbänkarna är cementputsade. Absidens fönster är mindre utan mittpost och har flerfärgade glas.

Kyrkan har tre ingångar samt torningång och ingång till pannrum. Huvudentré i väster, prästingång i öster och en sekundärt upptagen dörr i söder. Entrén i väster omges av en rikt artikulerad framspringande symmetrisk portal med två trapporn med blinderingar vid sidorna och ett rosettfönster med blyinfattat färgat glas ovanför porten. Porten är rundbågig med två språng och har en pardörr av ramverk med dekorativa fyllningar. Även prästingången omges av en rundbågig öppning med två språng. Dörren är en fyllningsdörr med glas. Söderportalen togs upp 1892 och är rundbågig med en pardörr av ramverk med dekorativa fyllningar. Torningången är en smal rundbågig öppning med en bräddörr. Samtliga dörrar är målade i gulbrunt.

Entréfasad mot väster.

Takfris och fönster.

Tornet.

Det åttasidiga centraltornet har åtta gavlar med blinderingar och en fris med trepass. Fyra av gavlarna har dubbla rundbågiga ljudöppningar täckta med brädluckor. Övriga gavlar har dubbla rundbågiga blinderingar.

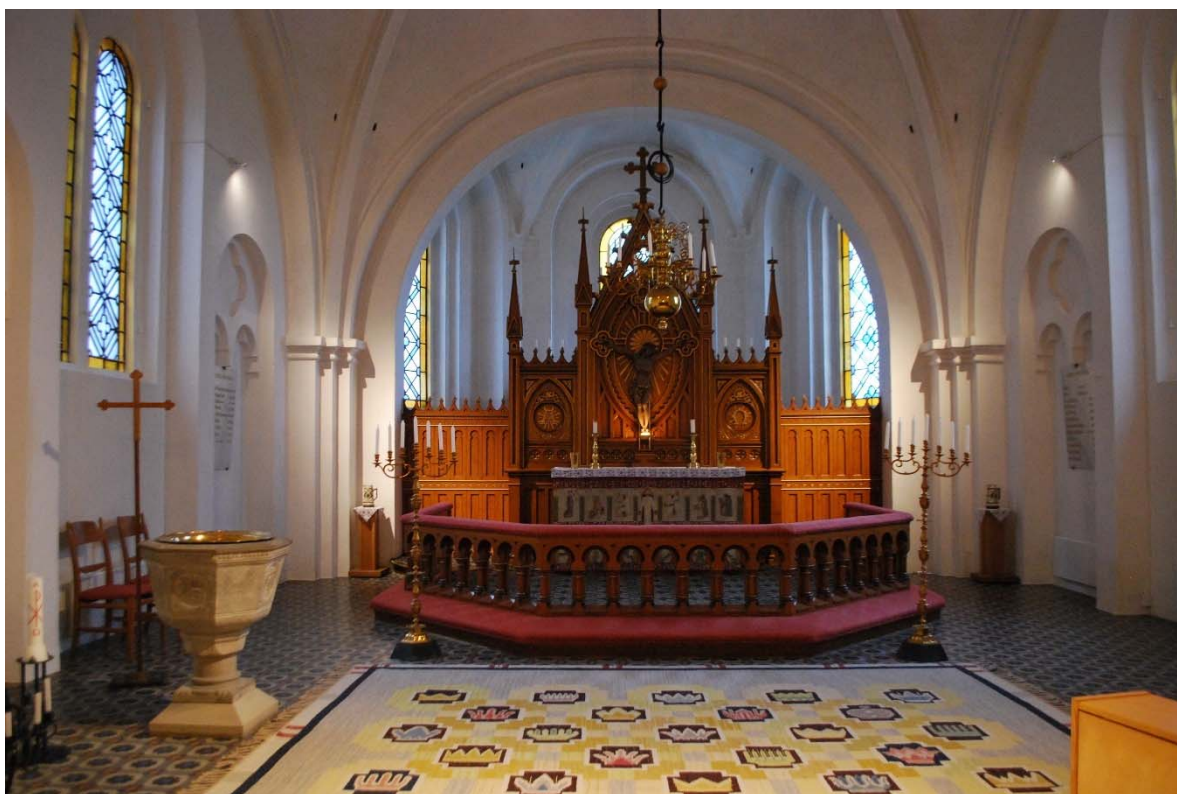
Kyrkans sadeltak är täckt med rött enkupigt taktegel. Tornet är täckt med ljusgrå plåt

i skivtäckning med liggande format. Takavvatningen är av röd plåt.

Interiör

Ett litet vindfång föregår vapenhuset i västra korsarmen. Vindfånget avgränsas med en rundbågig pardörr av trä med smårutigt ramverk med metallgaller i hålen. Vapenhuset har en smal rektangulär planform. Golvet är belagt med Victoriaplattor i rutmönster, väggarna är slätputsade och vitfärgade, taket som är orgelläktarens undersida är klätt med vitmålade brädor. Det finns inbyggda nischer för el och förråd. Kyrkorummet avdelas mot vapenhuset med en ådringsmålad trävägg med sex smala spröjsade gjutjärnsfönster och en pardörr. Golvet och träväggen är från ombyggnaden 1892.

Kyrkan är uppbyggd av fem kvadratiska travéer som är välvda med fem lika stora kryssribbvalv. De vilar på tresprångiga hörnpilastrar med kragband. Ribborna är rektangulära. Sköld- och gördelbågar är rundbågiga och har följdskift. Kor och sakristia finns i den östra korsarmen och orgelläktaren i den västra.

Koret.

Inredningen är genomgående i nygotik av brunt ådringsmålat trä med förgyllda detaljer medan väggar och valv är slätputsade och vita.

Öppna bänkar står på ömse sidor om en mittgång i norra, södra, västra korsarmen och korsmitten. De två senare har bänkarna vända åt öster och upplevs som långhus. På

golvet i mittgångarna ligger stjärnmönstrade Victoriaplattor, under bänkkvarteren ligger gråmålat brädgolv. I norra korsarmen ligger dekorativa gjutjärnsgaller infällda i golvet. De var tidigare till för att distribuera varmluften. De smala parställda gjutjärnsfönstren sitter högt. Vid sidan om fönstren finns rundbågiga nischer i väggarna med tre- och fyrpass.

Predikstolen står i sydöst och en ljusbärare i nordöst i korsmitten.

Från orgelläktaren mot koret.

Mot orgelläktaren i väster.

Koret ligger två steg högre än övriga kyrkorummet. Golvet är belagt med Victoriaplattor med blommönster. I koret står altaruppsatsen innanför altarringen. Två sjuarmade golvlysstakar står på ömse sidor om altarringen och Helgo Zettervalls dopfont i norr. Koret är välvt med kryssribbvalv och har nischer i murarna likt övriga kyrkan.

Sakristian i den trekantiga absiden avdelas med ett skrank på ömse sidor om altaruppsatsen. Klädsåkåp och bord står i sakristian. Ett vindfång av ådringsmålat trä finns framför ytterdörren.

Orgelläktaren i väster bärs av åtta kolonner med förgyllda bladkapitel. Den täta läktarbarriären i nygotisk stil är ådringsmålad och dekorerad med en gyllene harpa.

Vinden nås utifrån via trapphuset norr om huvudingången. En smal murad spiraltrappa leder upp. Taklaget av bilad fur består av högben, hanband, tassar och stödben på dubbla remstycken. Stickspån ligger som underlag för takteglet. Valven är oisolerade.

Inredning och inventarier

Altaret av ådringsmålat trä från 1892 är ritad av Henrik Sjöström. Altaret är uppbyggt av ramverk med smala stående fyllningar.

Altaruppsatsen från 1892 är arkitektoniskt uppbyggd i nygotisk stil av ådringsmålat trä

med förgyllda detaljer och ritad av Henrik Sjöström. Mittpartiet har en mandorla med ett krucifix. Det omges av pilastrar med småtorn och kröns av ett spetsbågigt gavelparti.

Altarringen i nygotisk stil av ådringsmålat trä från 1892 är ritad av Henrik Sjöström. Planen är femsidig och har ett räckle med kolonettburna rundbågar. Knäfall och överliggare är klädda med rött tyg.

Dopfunten av sandsten ritades av domkyrkoarkitekt Helgo Zettervall och tillverkades av stenhuggare Grönvall 1876. Den åttkantiga cuppan vidgar sig uppåt. Den är dekorerad med reliefer och inristningar.

Den medeltida dopfunten finns på Lunds historiska museum.

Predikstolen med baldakin i ådringsmålat trä är från 1848 och ritad av Brunius. Den renoverades 1892 och fick ny trappa. Korgens sidor är dekorerad med rundbågar, trepass och växtornament.

Altaruppsatsen.

Predikstol.

Dopfunt.

Bänkinredningen i nygotisk stil av ådringsmålat trä från 1892 är ritad av Henrik Sjöström. Bänkarna är öppna med snirkliga gavlar med femuddig överdel och armstöd. Ryggstöd av ramverk och fyllningar. Fotstöd och psalmbokshylla är integrerade. Bruna lösa dynor ligger i bänkarna.

Orgel 1 från 1925 är byggd av A. Mårtenssons orgelfabrik bakom en äldre fasad. Den ursprungliga orgeln byggdes 1854 av J. N. Söderling och fasaden ritades av L. Hedin. Fasaden i nygotisk stil med tre piltfält indelas med lisener, rundbågar och trepass.

Målad i ekådring och detaljer i förgyllning. Denna orgel på läktaren används för närvarande inte.

Orgel 2 är en Allen digitalorgel från 1987 som står i norra korsarmen.

Storklockan av malm är gjuten 1789 av Magnus Kelström. *Lillklockan* är gjuten 1619 av Wilhelm Riebb i Malmö.

Kyrkogården

Historia

Medeltida kyrkogårdar anses allmänt ha varit inhägnade, betade ängar, som även fungerade för profana ändamål. Gravarna utformades ofta som små kullar med träkors. Under andra hälften av 1800-talet omgestaltades ett stort antal kyrkogårdar i Skåne då de fick stramare planlösningar med gångar och kvarter och omgärdade gravplatser.

Tullstorps kyrkogård har utvidgats vid tre tillfällen. När den nya kyrkan byggdes 1848 utökades kyrkogården lite åt norr, söder och väster till en mer regelbunden form. På 1870-talet utökades åt söder på skoltomtens mark. I ett protokoll från 1871 beslöts att kyrkogården inte fick användas för bete, linblekning och dylikt samt att alla portar till kyrkogården skulle hållas låsta. Under 1920-talet utvidgades åt öster med ett stort område efter ritningar av länsträdgårdsmästaren C.J. Lenné.

1981 invigdes en minneslund. 2005 skapades små askgravplatser på tidigare större gravplatser.

Beskrivning

Kyrkan ligger på en kulle och marken sluttar. Kyrkogården omges av en putsad mur i väster avtäckt med kalkstensplattor. Den äldre delen av kyrkogården omges i norr och söder av en gråstensmur som är putsad på insidan och avtäckt med tegelpannor. I övriga delar avgränsar en hagtornshäck mot jordbrukslandskapet. En trädkrans av lind finns i väster och söder. I norr ligger prästgårdsparken med ett flertal höga träd. Moderna metallgrindar finns i muren i väster. Från parkeringen i väster leder en allékantad gång till huvudentrén i kyrkan. Till prästgården vetter en trägrind mellan murstolpar.

Kyrkogården är indelad med gravplatser kantade med klippta buxbomshäckar och belagda med singel. Öster om kyrkan är platserna mindre och oregelbundna. En bred grusgång går genom området vid 1870 års utvidgning. Äldre högresta stenar av granit blandas med nyare horisontella stenar. Många stenar är bortplockade från sina ursprungliga ställe med tomma gravplatser som följd. Lantbrukare är den vanligaste titeln på gravstenarna. Den mest ovanliga titeln är ”ängsvattnare”. Här finns även en

fiskare, en titel som visar att det inte är långt till kusten. Längst i öster finns en lund med stora bokträd och en kulle med en ditflyttad runsten. Stenen tros vara från 980-talet när Danmark just blivit kristnat. Stenen restes av ett par över den troliga stormannen Ulf. Ett kors avslutar runtexten på stenen. Ett stort fabeldjur och ett skepp finns också på runstenen. Den har varit inmurad i den gamla kyrkan, sedan i kyrkogårdsmuren och på 1920-talet flyttades den till sin nuvarande plats som används som minneslund. I nordöst finns även ett lapidarium med äldre stenar samlade under tak omgivna av en bokhäck. I väster är en askgravlund ordnad med små gravplatser med liggande stenar omgärdade med buxbom inom äldre gravplatser.

Från söder. Flygfoto: Pär-Martin Hedberg.

Byggnader på kyrkogården

Ett bårhus ligger i sydvästra hörnet av kyrkogården. Det byggdes 1937 och ritades av arkitektfirman Carlsson och Lönegren i Lund. Fasaden är vitputsad och på sadeltaket ligger tegelpannor.

Runsten från 980-tal vid minneslunden längst i öster.

Kulturhistorisk karaktärisering för Tullstorps kyrkoanläggning

Tullstorps lilla by omges av böljande åkermark. Kyrkan ligger intill den före detta prästgården. Traktens långa historia är synlig i en bronsåldershöj i närheten som även varit häradets galgbacke.

Kyrkogården karaktäriseras mestadels av sent 1800-tals ideal med buxbomsomgärdade gravplatser belagda med singel. Gravmaterialet är uttunnat med flera gravstenar borttagna och flyttade till lapidarium. I östra delen finns en minneslund med en kulle och en för Skåne unik och märklig runsten från 980-talet med ovanligt detaljerade och välluggna bilder.

Kyrkan uppfördes 1848 och ritades av C G Brunius. Kyrkan har planformen av ett grekiskt kors, med lika långa korsarmar och ett lågt centraltorn i mitten. Planformen är ovanlig i jämförelse med den vanligare långhuskyrkan och tornets placering ger kyrkan karaktär av centralkyrka. Formen är sammanhållen och utstrålar tyngd. Den har bysantinska drag snarare än skånskt medeltida. Kyrkan är byggd i handslaget tegel med en mängd blinderingar och bågfriser. Fönstren är i rundbågestil delade av en tegelpelare. Taket är täckt med tegel och tornet med plåt. Centraltornet med åtta gavlar är ovanligt.

Kyrkan är en av Brunius fem helt egna kyrkor och hans enda med ett centraltorn. Tullstorp är hans första tegelkyrka och den närbelägna Källstorp hans sista. Dessutom renoverade han och byggde om ett 60-tal kyrkor och ritade flera ekonomibyggnader

till skånska slott. Brunius dominerade kyrkobyggandet i Skåne i mitten på 1800-talet. Den grekiska korsformen använde Brunius både i Torrlösa och Tullstorps kyrka. I Torrlösa är kyrkan uppförd av oputsad gråsten, i Tullstorp valdes tegel som var mer lättåtkomligt på Söderslätt. Brunius förordade alltid oputsade kyrkor där byggnadsmaterialet framträdde som på de medeltida kyrkorna.

Brunius karaktäristiska drag syns tydligt i fasaden som präglas av stort hantverkskunnande. Rundbågsfriserna, tegelomfattningarna i flera språng runt muröppningar, blindingarna och mönstermurningen är typiska för Brunius. Kyrkan är en 1800-tals-vision av medeltiden.

Kyrkans exteriör är i stort bevarad sedan 1890-talet då fönstren byttes till gjutjärnsfönster och ett pannrum byggdes till. En del tegelstenar har senare bytts ut.

Kyrkorummet är välvt med fem kryssvalv över lika stora travéer. För Brunius var det idealet att mura valv över kyrkorummet och inte använda tunnvalv eller tredingstak. Brunius återupptog konsten att slå valv. Trots att det är en korskyrka med lika långa armar upplevs det inte som en centralkyrka utan som en långhuskyrka med två korsarmar. För Brunius var predikan det viktigaste. Predikstolen står så att alla kan se den medan altaret däremot inte är synligt för alla i korsarmarna. Symmetrin är betydelsefull och bör värnas.

Kyrkorummet präglas av de vita kryssvalven, de många blindingarnischerna i murarna, den genomgående ekådrade nygotiska inredningen som står i kontrast till de vita valven samt mönstrade Victoriaplattor på golven.

Det finns ingen kyrka med komplett bevarad Bruniusinredning. Inredningen i Tullstorp domineras av Henrik Sjöströms ombyggnad från 1892. Hela inredningen är i nygotisk stil med målad ekådring. Altaruppsats, altarring, altarskrank, läktare, bänkar och vägg i vapenhuset förnyades och ritades av Henrik Sjöström. Det är en sammanhållen interiör i nygotisk stil där helheten har större värde än de enskilda delarna. Inredningen är gjord med hänsyn till Brunius och Tullstorp är den kyrka som bäst avspeglar Brunius idéer. Även fönstren och alla golv byttes vid Sjöströms renovering. Trots att inredningen förnyades på 1890-talet är interiören mer i Brunius anda än tex förändringarna i Torrlösa med inventarier från olika tider. Brunius bekämpade stilblandning. Sakristian är kvar i öster såsom Brunius oftast förordade.

Orgeln är för närvarande ospelbar men enligt orgelinventeringen är orgeln av stort kulturhistoriskt värde. Orgeln är en av Mårtenssons mest betydelsefulla romantiska orglar som är viktig att restaurera.

Att tänka på

- På kyrkogården står en runsten från 980-talet som är unik för Skåne.
- Kyrkan särskiljer sig med en ovanlig planform med centraltorn och har bysantinska drag. Kyrkan är ritad av C G Brunius och är en av hans mest särpräglade kyrkor.
- Inredningen av Henrik Sjöström är mycket sammanhållen och enhetlig där helheten är mer betydelsefull än de enskilda delarna.

Skydd m.m.

Kyrkan och kyrkogården skyddas som kyrkligt kulturminne enligt 4 kap. kulturmiljölagen. Tillkommen före utgången av år 1939. Omfattas av tillståndsplikt 4 kap. 3§.

Kyrkan ligger inom riksintresse kust och riksintresse kulturmiljö Östra Vemmenhög-Västra Vemmenhög-Tullstorp-Dybäck (M144). Dessutom inom av länsstyrelsen utsedd särskilt värdefull kulturmiljö V och Ö Wemmenhög-Tullstorp-Dybäck-Hörte. Kyrkotomten ligger inom reg. fornlämning Tullstorp 53:1 som utgör den ungefärliga U-formade bytomten enligt karta från 1850. På kyrkogården står en runsten reg fornlämning Tullstorp 1:1. Fornlämningar skyddas enl. 2 kap. kulturmiljölagen.

Källor och litteratur

Sockenkyrkorna – kulturarv och bebyggelsehistoria, Riksantikvarieämbetet, 2008

Skåne, Landskapets kyrkor, red. Markus Dahlberg, Riksantikvarieämbetet, 2015

Underhållsplan Tullstorps kyrka 2005-11-05, Ponnert Arkitekter AB

Tullstorps kyrka genom sekler, Egon Prahl, 1992

Drömmen om medeltiden. Carl Georg Brunius som byggmästare och idéförmedlare. Bo Grandien, 1974

Nygotiska kyrkor i Skåne. Utveckling i form, material och konstruktion 1840-1910. Konsthögskolans arkitekturskola

Kyrkorivningar och kyrkobyggen i Skåne 1812- 1912, Siegrun Fernlund, 1982

Tullstorps kyrka, Berit Möllebäck, broschyr i kyrkan

Tullstorpsstenen, Sven-Olle Olsson, Sven Rosborn, 2015, broschyr

En bronsåldersbygd av riksintresse, Vemmenhögs härad,

B Åkesson & C Lindahl, 2017

Lunds stift orgelinventering, Anders Johnsson, 2016-01-15

Övriga uppgifter

Denna rapport om Tullstorps kyrka, Skyttskontrakt, har upprättats av:

Kristina Simonsson, (rapportförfattare, foto och inventering)

Arkitekt SAR/MSA, Certifierad sakkunnig avseende kulturvärden

Karl Johan Kember (granskning)

Arkitekt SAR/MSA, Certifierad sakkunnig avseende kulturvärden

J AIS arkitekter AB, Sundstorget 3, 251 21 Helsingborg, 042-14 92 30, www.jais.se

Inventeringsdatum: 2019-01-31 Färdigställd rapport: 2019-04-02

Tullstorp - byggnadsbeskrivning

Stomme:	Murverk-tegel
Fasadmaterial:	tegel
Fasadkulör:	röd
Takform:	Sadeltak Torntak
Taktäckningsmaterial:	Takpannor-lertegel-enkupiga Plåt- skivtäckning
Byggnadsdel:	Torn-centraltorn Korsarmar Kor-öster -polygonalt